

Σένγκεν: Όλα όσα χρειάζεται να γνωρίζετε για τη ζώνη ελεύθερης κυκλοφορίας της ΕΕ

Έως 3,5 εκατομμύρια άτομα ταξιδεύουν καθημερινά εντός της ΕΕ.

Η ζώνη ελεύθερης κυκλοφορίας της ΕΕ, γνωστή ως ζώνη Σένγκεν, αντιπροσωπεύει ένα από τα πλέον απτά επιτεύγματα της Ένωσης. Μάθετε τα πάντα γι' αυτήν διαβάζοντας τον άρθρο μας.

Τι είναι η ζώνη Σένγκεν;

Ο χώρος Σένγκεν αποτελεί έναν από τους κύριους πυλώνες του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Η κατάργηση των συνοριακών ελέγχων άρχισε το 1995, δίνοντας στους πολίτες της ΕΕ το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και άρα τη δυνατότητα διαμονής,

σπουδών, εργασίας και συνταξιοδότησης οπουδήποτε στην ΕΕ. Οι τουρίστες και οι επιχειρήσεις μπορούν επίσης να επωφεληθούν από τα δικαιώματα αυτά.

Πώς επηρεάζει ο Covid-19 την ελεύθερη κυκλοφορία στην ΕΕ.

Τα κράτη της ζώνης Σένγκεν

Όλες οι χώρες της ΕΕ αποτελούν μέρος του Σένγκεν εκτός από την Ιρλανδία, η οποία έχει εξαιρέσεις, καθώς και την Κύπρο που πρόκειται να ενταχθεί στο Σένγκεν κάποια στιγμή στο μέλλον. Οι χώρες της ΕΕ συμφώνησαν να άρουν τους συνοριακούς ελέγχους στα εναέρια και θαλάσσια σύνορα για άτομα που ταξιδεύουν από και προς τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία από τις 31 Μαρτίου 2024.

Επιπλέον, τέσσερις χώρες εκτός ΕΕ αποτελούν επίσης μέρος του χώρου Σένγκεν: η Ισλανδία, η Νορβηγία, η Ελβετία και το Λιχτενστάιν.

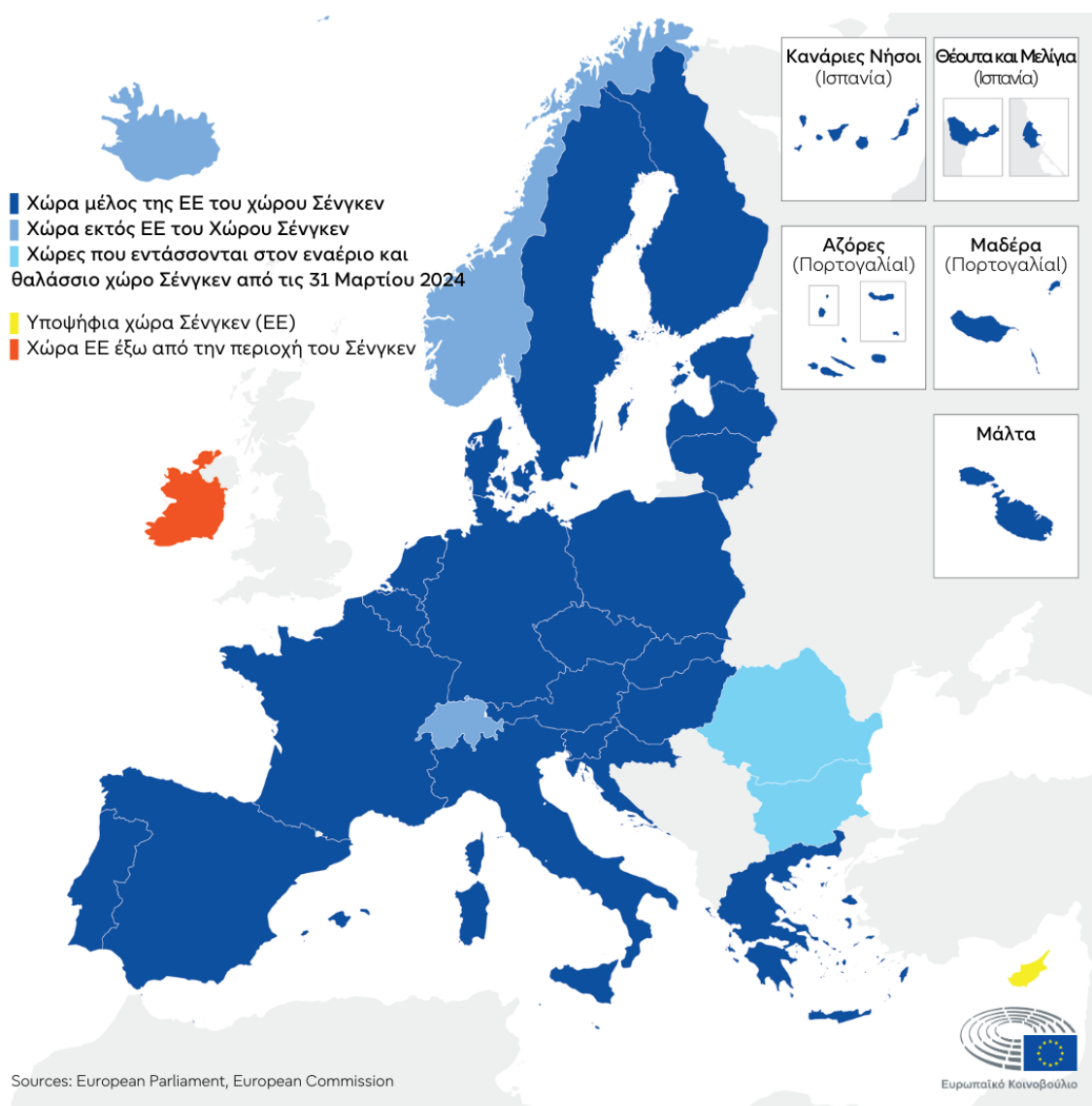
Μάθετε περισσότερα για τη διεύρυνση της ζώνης Σένγκεν.

Σκοπός και οφέλη

Έως **3,5 εκατομμύρια άτομα** διασχίζουν καθημερινά τα εσωτερικά σύνορα της ΕΕ. Η ελεύθερη κυκλοφορία μπορεί στην πράξη να συνεπάγεται διαφορετικά δικαιώματα για διαφορετικές ομάδες ανθρώπων, από τουρίστες έως οικογένειες.

Όλοι οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να παραμείνουν, ως τουρίστες, σε άλλη χώρα της ΕΕ για διάστημα έως και τρεις μήνες με έγκυρο διαβατήριο ή ταυτότητα. Επίσης, μπορούν να διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος για επαγγελματικούς σκοπούς, διατηρώντας το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης με τους πολίτες του κράτους μέλους. Οι επιχειρηματίες έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης εγκατάστασης και οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα να σπουδάσουν οπουδήποτε στην ΕΕ.

Το κλείσιμο των εσωτερικών συνόρων της ΕΕ θα μπορούσε να επιφέρει **εκτιμώμενο κόστος** μεταξύ 100 δισ. ευρώ και 230 δισ. ευρώ μέσα σε διάστημα 10 ετών, εμποδίζοντας τη διασυνοριακή μετακίνηση για 1,7 εκατ. άτομα.

EL_Schengen_Area.png

Διασφάλιση ασφάλειας

Οι κανόνες του Σένγκεν καταργούν τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, εναρμονίζοντας και ενισχύοντας την προστασία των εξωτερικών συνόρων της περιοχής. Αφού εισέλθουν στο χώρο Σένγκεν, οι άνθρωποι μπορούν να ταξιδεύουν από τη μία χώρα στην άλλη χωρίς να υποβάλλονται σε συνοριακούς ελέγχους. Ωστόσο, οι εθνικές αρχές ενδέχεται να τους ελέγχουν (κοντά) στα εσωτερικά σύνορα εάν οι πληροφορίες και η πείρα της αστυνομίας δικαιολογούν προσωρινή επιτήρηση.

Η συμφωνία Σένγκεν περιλαμβάνει επίσης μια κοινή πολιτική θεωρήσεων για σύντομες

διαμονές υπηκόων τρίτων χωρών και βοηθά τα συμμετέχοντα κράτη να ενώσουν τις δυνάμεις τους για την καταπολέμηση του εγκλήματος με τη βοήθεια της [αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας](#).

Το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν έχει ενισχυθεί για να προσφέρει περισσότερη ασφάλεια στους Ευρωπαίους.

Μάθετε πώς η Ευροπoί καταπολεμά το οργανωμένο έγκλημα και την τρομοκρατία.

Ο χώρος Σένγκεν αποτελεί έναν από τους κύριους πυλώνες του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. ©AP Images/European Union-EP

Εξωτερικά και εσωτερικά σύνορα

Η λειτουργία των κανόνων του Σένγκεν επηρεάστηκε από την [αύξηση των μεταναστευτικών ροών](#) προς την ΕΕ το 2015 και από την αυξανόμενη ανησυχία όσον αφορά την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων των τρομοκρατικών και σοβαρών διασυνοριακών εγκληματικών δραστηριοτήτων, με αποτέλεσμα την [επανεισαγωγή των συνοριακών ελέγχων](#) από πολλά κράτη μέλη. Το ξέσπασμα της πανδημίας του κορονοϊού, το 2020, ώθησε επίσης πολλά κράτη μέλη να επαναφέρουν ελέγχους στα σύνορά τους σε μια προσπάθεια περιορισμού της εξάπλωσης του ιού. Ωστόσο, το Κοινοβούλιο έχει επανειλημμένως αποδοκιμάσει την επιβολή ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, τονίζοντας ότι πρέπει να αποτελούν μέτρο έσχατης ανάγκης. Σε [ψήφισμα του Απριλίου 2020](#), οι ευρωβουλευτές κάλεσαν τα κράτη μέλη να εγκρίνουν μόνο αναγκαία, συντονισμένα και

αναλογικά μέτρα όταν καθιερώνουν και παρατείνουν ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, τονίζοντας την ανάγκη αποκατάστασης της πλήρους λειτουργίας του χώρου Σένγκεν.

Σε έκθεση που εγκρίθηκε στις 30 Μαΐου 2018, το Κοινοβούλιο επέκρινε τη [συνέχιση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα](#) στον χώρο Σένγκεν. Οι ευρωβουλευτές του Κοινοβουλίου [ασκούν πίεση για σαφέστερους όρους](#) για τη χρήση τους ως έσχατο μέτρο.

Τον Δεκέμβριο του 2021, η [Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την τροποποίηση του κώδικα συνόρων του χώρου Σένγκεν](#) για να διασφαλίσει ότι οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα παραμένουν μέτρο έσχατης ανάγκης και να προωθήσει τη χρήση εναλλακτικών μέτρων, όπως οι στοχευμένοι αστυνομικοί έλεγχοι και η ενισχυμένη αστυνομική συνεργασία.

Μετά την επεξεργασία της πρότασης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του στις 20 Σεπτεμβρίου 2023 και αποφάσισε να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με το Συμβούλιο. Οι ευρωβουλευτές έχουν υποστηρίξει επανειλημμένα κατά της συχνής επανεισαγωγής των ελέγχων, η οποία παρεμποδίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των ανθρώπων σε ολόκληρη την ΕΕ.

Προκλήσεις και απαντήσεις της ΕΕ

Η διαχείριση της μετανάστευσης και η ασφάλεια των εξωτερικών συνόρων συνιστά σημαντική πρόκληση για την Ευρώπη. Έως και 1,83 εκατομμύρια παράνομες διαβάσεις σημειώθηκαν στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ το 2015. Αν και ο αριθμός αυτός [μειώθηκε σε 355.000 το 2023](#), η ΕΕ προσπαθεί να ενισχύσει τους [ελέγχους στα εξωτερικά της σύνορα](#) και να διαχειριστεί τις αιτήσεις ασύλου με αποτελεσματικότερο τρόπο.

Οι προκλήσεις αυτές οδήγησαν σε σημαντικές αλλαγές όσον αφορά την [πολιτική διαχείρισης των συνόρων](#). Οι αλλαγές αυτές συμπεριλαμβάνουν τη δημιουργία εργαλείων και φορέων όπως το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνόρων και Ακτοφυλακής (FRONTEX) ή ένα [σύστημα καταχώρισης δεδομένων εισόδου και εξόδου](#) στα εξωτερικά σύνορα της ζώνης Σένγκεν.

Σε ψήφισμα που εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 2021, [οι ευρωβουλευτές ενέκριναν τη δημιουργία του νέου Ταμείου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Συνόρων](#), με προϋπολογισμό ύψους 6,24 δισ. ευρώ. Το [ανανεωμένο ταμείο](#) προορίζεται για την ενίσχυση της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, διασφαλίζοντας παράλληλα το σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα. Το ταμείο συμβάλει επίσης σε μια κοινή, εναρμονισμένη πολιτική θεωρήσεων ("βίζα") και θεσπίζει προστατευτικά μέτρα για τα ευάλωτα άτομα που καταφθάνουν στην Ευρώπη, ιδίως τα ασυνόδευτα παιδιά.

Το ταμείο λειτουργεί σε στενή συνεργασία με το [νέο Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας](#), το οποίο εστιάζει στην αντιμετώπιση διασυνοριακών απειλών όπως η τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα και το κυβερνοέγκλημα. Το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας

εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο τον Ιούλιο του 2021 με προϋπολογισμό ύψους 1,9 δισ. ευρώ.

Οι ταξιδιώτες που δεν χρειάζονται βίζα θα ελέγχονται στο μέλλον προτού φτάσουν στην ΕΕ χρησιμοποιώντας το [Ευρωπαϊκό Σύστημα Ταξιδιωτικών Πληροφοριών και Εξουσιοδότησης \(ETIAS\)](#) για τον εντοπισμό εγκληματιών, τρομοκρατών ή οποιουδήποτε άλλου κινδύνου πριν φτάσουν στην ΕΕ . Το ETIAS αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία από τα [μέσα του 2025](#).

Επιπλέον, οι ευρωβουλευτές ενέκριναν σχέδια να δοθεί στον [Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής της ΕΕ](#) ένα μόνιμο σώμα 10.000 συνοριοφυλάκων μέχρι το 2027 για την ενίσχυση της ασφάλειας της Ευρώπης.

Αυτό το άρθρο δημοσιεύθηκε αρχικά τον Ιούνιο του 2019 και επικαιροποιήθηκε τελευταία φορά τον Ιανουάριο του 2024.